EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2017 12 19
COM(2017) 783 final

2017/0349 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS DIREKTYVA

kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos nuostatos dėl prievolės taikyti minimalų standartinį tarifą

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Pridėtinės vertės mokestis (PVM) yra seniausiai Europoje galiojantis vartojimo mokestis. 1967 m. buvo įsipareigota sukurti galutinę PVM sistemą, kuri Europos bendrijoje veiktų taip pat, kaip ir bet kurioje atskiroje šalyje[1], tačiau nebuvo susitarta dėl jokių konkrečių taisyklių dėl PVM tarifų, išskyrus standartinio PVM tarifo taikymą (apatinės ar viršutinės tarifo ribos nebuvo nustatytos)[2].

1992 m. pabaigoje panaikinus fiskalines sienas tarp valstybių narių kilo poreikis persvarstyti prekybos prekėmis apmokestinimo būdą Bendrijoje. Buvo siekiama prekes apmokestinti kilmės šalyje, nes tai geriausiai įkūnija tikros vidaus rinkos idėją. Tačiau dar nebuvo politinių ir techninių sąlygų tokiai sistemai įgyvendinti, todėl buvo priimtos pereinamojo laikotarpio PVM procedūros[3].

Siekiant įdiegti pereinamojo laikotarpio sistemą, reikėjo nustatyti taisykles dėl PVM tarifų, kad panaikinus fiskalines sienas būtų išvengta tarpvalstybinio apsipirkimo ir prekybos iškraipymo. 1992 m. spalį Taryba sutarė dėl taisyklių, kuriomis ribojama galimybė valstybėms narėms savo nuožiūra nustatyti PVM tarifus[4]. Buvo nustatyta, kad iki 1996 m. gruodžio 31 d. valstybės narės turi taikyti minimalų standartinį 15 % PVM tarifą.

Nuo to laiko minimalaus standartinio PVM tarifo taikymas pratęstas šešis kartus. Šiuo metu 2006 m. lapkričio 28 d. Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos[5] (toliau – PVM direktyva) 97 straipsnyje numatyta, kad nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d. standartinis tarifas negali būti mažesnis kaip 15 %.

Siekdama sukurti patikimą bendrą Europos PVM erdvę, 2016 m. PVM veiksmų plane[6] Komisija pasiūlė esamas valstybių narių tarpusavio prekybos apmokestinimo pereinamojo laikotarpio procedūras pakeisti galutinėmis procedūromis, grindžiamomis apmokestinimo prekių paskirties valstybėje narėje principu. Nuo 2010 m. palaipsniui keitėsi ir paslaugų apmokestinimo vieta, kuri vis dažniau buvo paskirties šalyje. Sprendimas priimtas 2008 m., Tarybai priėmus pasiūlymą, kuriuo siekiama išvengti konkurencijos tarp valstybių narių, kuriose taikomi skirtingi PVM tarifai, iškraipymo[7].

---

1 1967 m. balandžio 11 d. Pirmoji Tarybos direktyva 67/227/EEB dėl valstybių narių teisės aktų, reglamentuojančių apyvartos mokesčius, suderinimo.

2 1967 m. balandžio 11 d. Antroji Tarybos direktyva 67/228/EEB dėl valstybių narių teisės aktų, susijusių su apyvartos mokesčiais ir pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos taikymo struktūra bei procedūromis, derinimo.

3 1991 m. gruodžio 16 d. Tarybos direktyva 91/680/EEB, papildanti bendrą pridėtinės vertės mokesčio sistemą ir iš dalies keičianti Direktyvą 77/388/EEB, siekiant panaikinti fiskalines sienas (OL L 376, 1991 12 31, p. 1).

4 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/77/EEB, papildanti bendrą pridėtinės vertės mokesčio sistemą ir iš dalies keičianti Direktyvą 77/388/EEB (PVM tarifų derinimas) (OL L 316, 1992 10 31, p. 1).

5 OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

6 Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui dėl PVM veiksmų plano „Bendros ES PVM erdvės kūrimas. Laikas spręsti“ (COM(2016) 148 *final*).

7 2008 m. vasario 12 d. Tarybos direktyva 2008/8/EB, iš dalies keičianti Direktyvos 2006/112/EB nuostatas, susijusias su paslaugų teikimo vieta (OL L 44, 2008 2 20, p. 11).

2017 m. spalio 4 d. Komisija priėmė pirmąjį pasiūlymą, kuriuo nustatoma valstybių narių tarpusavio prekybos apmokestinimo galutinė sistema[8], o dokumente dėl tolesnių PVM veiksmų plano veiksmų apibūdino paskesnius šios sistemos diegimo etapus ir jų dalis[9]. Be to, Komisija paskelbė ketinanti pasiūlyti reformuoti PVM tarifus, kad jie derėtų su galutinėmis procedūromis, grindžiamomis apmokestinimo paskirties valstybėje narėje principu, kurios palaipsniui pakeis esamas pereinamojo laikotarpio procedūras.

Nors pagal apmokestinimo paskirties valstybėje narėje principu grindžiamą galutinę PVM sistemą valstybės narės galėtų lanksčiau nustatyti PVM tarifus, minimalus standartinis PVM tarifas pagal tokią sistemą turėtų būti išsaugotas, todėl jį reikia nustatyti kaip nuolatinį.

Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu visos valstybės narės taiko bent 17 % standartinį tarifą, esamas susitarimas dėl minimalaus standartinio 15 % tarifo tebėra tinkamas. Pagal šį susitarimą bus nuolat taikoma sutarta riba, kuria užtikrinamas tinkamas vidaus rinkos veikimas, o valstybėms narėms kartu paliekama galimybė lanksčiai nustatyti standartinį PVM tarifą.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Pasiūlymu siekiama, kad šiuo metu galiojanti (PVM direktyvos 97 straipsnio) laikinoji nuostata būtų nustatyta kaip galutinė, todėl jis yra suderinamas su galiojančiais teisės aktais.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Netaikoma.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Direktyva iš dalies keičiama PVM direktyva. Teisinis pagrindas – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 113 straipsnis. Šiame straipsnyje nustatyta, kad Taryba, spręsdama pagal specialią teisėkūros procedūrą ir pasikonsultavusi su Europos Parlamentu bei Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu, vieningai priima nuostatas dėl valstybių narių netiesioginio apmokestinimo srities taisyklių suderinimo.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Subsidiarumo principas taikomas, jei pasiūlymas nepriklauso išimtinei Europos Sąjungos kompetencijai. Šio pasiūlymo tikslų valstybės narės negali tinkamai pasiekti dėl toliau nurodytų priežasčių.

Sąjunga PVM direktyvoje jau nustatė suderintas nuostatas dėl PVM tarifų taikymo. Šios nuostatos gali būti keičiamos ir jų taikymas gali būti pratęsiamas tik Sąjungos teisės aktu, o valstybių narių teisės aktai negali nukrypti nuo suderintų taisyklių.

Taigi įgyvendinti pasiūlymo tikslus ir Europos Sąjungos piliečiams užtikrinti lygias galimybes galima tik Sąjungos veiksmais. Todėl pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą.

---

[8] Tarybos direktyvos, kuria dėl tam tikrų pridėtinės vertės mokesčio sistemos taisyklių suderinimo ir supaprastinimo iš dalies keičiama Direktyva 2006/112/EB ir nustatoma valstybių narių tarpusavio prekybos apmokestinimo galutinė sistema, pasiūlymas (COM(2017) 569 *final*).

[9] Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui dėl tolesnių PVM veiksmų plano veiksmų „Bendros ES PVM erdvės kūrimas. Laikas veikti“ (COM(2017) 566 *final*).

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą, nes juo paliekamos galioti dabartinės sąlygos, kuriomis valstybės narės taiko minimalų standartinį 15 % PVM tarifą.

- **Priemonės pasirinkimas**

Galiojančiai PVM direktyvai iš dalies pakeisti reikia priimti direktyvą.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Viešos konsultacijos dėl PVM tarifų vyko dvylika savaičių, nuo 2016 m. gruodžio 21 d. iki 2017 m. kovo 21 d., per jas gauti 327 atsiliepimai. Daugiau kaip pusė (52 %) respondentų pritarė, kad esamas minimalus 15 % tarifas būtų išsaugotas, 16 % tam nepritarė, o 32 % šiuo klausimu nepareiškė nuomonės[10].

- **Poveikio vertinimas**

Pasiūlymas neturi ekonominio, socialinio, regioninio poveikio ar poveikio aplinkai, nes visos valstybės narės laikosi minimalaus reikalavimo ir jokie nacionalinės teisės aktų pakeitimai nėra būtini.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Pasiūlymas nesusijęs su programa REFIT ir juo neužkraunama reglamentavimo našta.

- **Pagrindinės teisės**

Netaikoma.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi poveikio Europos Sąjungos biudžetui.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Komisija toliau stebės, kad valstybės narės laikytųsi reikalavimo taikyti minimalų standartinį 15 % PVM tarifą.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Šiuo metu visos valstybės narės taiko minimalų 15 % PVM tarifą. Aiškinamųjų dokumentų dėl perkėlimo į nacionalinę teisę nereikia.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

97 straipsnis neleidžia, kad minimalaus standartinio 15 % PVM tarifo galiojimas baigtųsi 2018 m. sausio 1 d., ir užtikrina, kad visos valstybės narės tokį tarifą nuolat taikytų.

[10] Konsultacijų puslapis https://ec.europa.eu/taxation_customs/consultations-get-involved/tax-consultations/review-existing-legislation-vat-reduced-rates_en.

2017/0349 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS DIREKTYVA

kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos nuostatos dėl prievolės taikyti minimalų standartinį tarifą

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 113 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę[1],

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[2],

laikydamasi specialios teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) Direktyvos 2006/112/EB[3] 97 straipsnyje nustatyta, kad nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d. standartinis tarifas negali būti mažesnis nei 15 %;

(2) taikant standartinį pridėtinės vertės mokesčio (PVM) tarifą užtikrinamas sklandus bendros PVM sistemos veikimas, todėl šis tarifas turėtų būti taikomas toliau;

(3) tikslinga esamą minimalų standartinį 15 % tarifą taikyti ir pagal apmokestinimo paskirties valstybėje narėje principu grindžiamą galutinę PVM sistemą bei nustatyti šį tarifą kaip nuolatinį;

(4) todėl Direktyva 2006/112/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2006/112/EB 97 straipsnis pakeičiamas taip:

„97 straipsnis

Standartinis tarifas negali būti mažesnis nei 15 %.“

2 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2018 m. sausio 1 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

---

1 OL C , , p. .

2 OL C , , p. .

3 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006 12 11, p. 1).

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja kitą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas